

WIIH, odwołanie od ww. decyzji. Przedsiębiorca w odwołaniu zwrócił się z prośbą o umorzenie kary pieniężnej wskazując, że działalność prowadzi w niewielkiej miejscowości i wszystkie obowiązki, zarówno sprzedawcy, jak i zaopatrzeniowca są na jego głowie. Ponadto przedsiębiorca wskazał na trudną sytuację finansową, m.in. na niskie obroty, wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, co zdaniem przedsiębiorcy zmusza go do likwidacji działalności z dniem 31 grudnia 2022 r. Jednocześnie przedsiębiorca wskazał, że na bieżąco w trakcie kontroli uzupełniał brakujące ceny, a pozostałe uzupełni w jak najszybszym czasie. Odwołujący nadmieniał także, iż w ciągu trwania działalności jest to jego pierwsze naruszenie przepisów.

Pismem z dnia 30 grudnia 2022 r. Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Prezes UOKiK zwraca uwagę, że 1 stycznia 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2581), dalej jako: „ustawa o zmianie ustawy o prawach konsumenta”, wprowadzająca m. in. zmiany do ustawy o informowaniu o cenach. Zgodnie z art. 10 ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta, do postępowań w sprawie nałożenia kar, o których mowa w art. 6 ustawy zmienianej w art. 6, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Tym samym do niniejszego postępowania stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy o informowaniu o cenach.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach przedsiębiorca ma obowiązek w miejscu sprzedaży detalicznej uwidocznić cenę oraz cenę jednostkową towaru w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności: na wywieszce, w cenniku, w katalogu, na obwolicie, w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu.

Natomiast zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju cena jednostkowa uwidoczniona przy towarze na wywieszce lub w innej formie dostępnej dla kupującego powinna dotyczyć ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;
- 2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;
- 3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;

przedsiębiorca poinformował, że na bieżąco w trakcie kontroli uzupełniał brakujące ceny, a pozostałe uzupełni w jak najszybszym czasie. Odwołujący nadmieniał także, iż w ciągu trwania działalności jest to jego pierwsze naruszenie przepisów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podkreśla, że strona nie podważa ustaleń kontroli a jedynie wskazuje, na duże obciążenie obowiązkami, gdyż działalność prowadzi sam, jak również ma ciężką sytuację finansową.

Prezes UOKiK, po analizie całokształtu materiału dowodowego, w szczególności protokołu kontroli z 21 września 2022 r. (nr akt kontroli DS.KHU.8361.182.2022.LG.MP), nie miał wątpliwości co do zaistnienia faktu naruszenia przepisów ustawy o cenach oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju. Stan faktyczny ustalony i opisany w protokole kontroli, nie budzi żadnych wątpliwości organu drugiej instancji. Jak wynika z akt sprawy, towary w kontrolowanej placówce nie były oznaczone ceną i ceną jednostkową. Badaniem objęto 170 partii towarów, kwestionując 127 z nich (prawie 75 proc.), tj. z uwagi na niewidoczność ceny przy 30 partiach skontrolowanych wyrobów, ceny i ceny jednostkowej przy 25 partiach skontrolowanych wyrobów oraz ceny jednostkowej przy 72 partiach skontrolowanych wyrobów. Należy zaznaczyć, że spośród 170 partii badanych produktów dla 97 istniał obowiązek uwidaczniania ceny jednostkowej i wszystkie nie posiadały uwidocznionej ceny jednostkowej. Tym samym powyższe nieprawidłowości dały podstawę do nałożenia kary pieniężnej w niniejszej sprawie.

Prezes UOKiK wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Ponadto od przedsiębiorcy, jako profesjonalnego uczestnika obrotu gospodarczego należy oczekiwać znajomości i stosowania przepisów w zakresie m.in. regulacji dotyczących sposobu oznaczania ceną towarów. Dodatkowo, to na stronie postępowania, spoczywa obowiązek dołożenia wszelkich starań, aby nie dopuścić do sytuacji, w której przy towarze wystawionym do sprzedaży, brak jest uwidocznienia jego ceny i ceny jednostkowej, jeżeli obowiązek dotyczy danego towaru.

Zgromadzone w toku kontroli materiały w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości, wykazują że w powyższej sprawie udowodnione zostało, że strona nie wypełniła ciążącego na niej wynikającego z art. 4 ust. 1 obowiązku uwidocznienia cen i cen jednostkowych. Tym samym na Pomorskim WIIH ciążył obowiązek przeprowadzenia postępowania w tym zakresie i wydania decyzji administracyjnej.

Prezes UOKiK, odnosząc się do argumentów strony wskazuje, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką właśnie jest kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów ustawy o informowaniu o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Samo zaś stwierdzenie – udowodnienie faktu braku właściwej informacji w zakresie m.in. ceny czy ceny jednostkowej towaru jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Nie ma przy tym znaczenia czy niedopełnienie obowiązku uwidocznienia cen w określony sposób nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) kontrolowanego przedsiębiorcy, czy też nie. Dodatkowo wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organ Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Prezes UOKiK, odnosząc się do zawartej w odwołaniu informacji dot. konieczności zakończenia w dniu 31 grudnia 2022 r. prowadzenia działalności z powodu trudnej sytuacji finansowej, wskazuje że zakończenie działalności nie skutkuje zniesieniem odpowiedzialności za nieprawidłowości wykazane podczas kontroli prowadzonej jeszcze wtedy, gdy przedsiębiorca tą działalność prowadził. Jeżeli przedsiębiorca prowadził działalność bez spełnienia wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, i zostało to stwierdzone i udokumentowane, to wynikające z tego faktu konsekwencje, będą go dotyczyły również po zamknięciu czy zawieszeniu działalności (zgodnie z informacją zawartą w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej przedsiębiorca z dniem 31 grudnia 2022 r. zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej).

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy, podobnie jak organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK nie widzi podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ mógł odstąpić od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Podkreślić należy, że w trakcie kontroli ustalono, iż w przypadku 127 ze 170 skontrolowanych produktów stwierdzono nieprawidłowe uwidacznianie cen i cen jednostkowych. Konsumenci byli pozbawieni odpowiednich informacji o cenie jednostkowej 97 partii produktów (100 proc. wszystkich skontrolowanych wyrobów w tym zakresie) oraz cen 55 produktów (ok. 32 proc. skontrolowanych). Stąd też wagi naruszenia nie można uznać za znikomą. Należy w tym miejscu również dodać, że strona została poinformowana o zbliżającej się kontroli i jej zakresie, w Zawiadomieniu o zamiarze wszczęcia kontroli nr DS.KHU.8360.132.2022.JZ z 24 sierpnia 2022 r., doręczonym 29 sierpnia 2022 r. zawierającym przedmiotowy zakres kontroli określony m.in. jako: prawidłowość i rzetelność uwidaczniania informacji cenowej. Kontrola rozpoczęła się po ponad dwóch tygodniach, a więc przedsiębiorca miał wystarczająco dużo czasu aby się do niej przygotować i uzupełnić brakujące ceny i ceny jednostkowe, jednak - jak dowodzą wyniki kontroli – nie podjął działań, mających na celu wyeliminowanie ewentualnych uchybień jeszcze przed kontrolą.

Tym samym przesłanka pierwsza nie została spełniona. Nawet gdyby uznać za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszenia - strona uzupełniła brakujące ceny i ceny jednostkowe, co zostało wskazane w protokole kontroli – to należy wskazać, że te przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Ponadto nie została spełniona przesłanka z art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż na stronę nie została wcześniej nałożona administracyjna kara pieniężna w związku z naruszeniem przepisów ustawy o informowaniu o cenach. Tym samym wymagane prawem przesłanki nie zostały spełnione i nie występują podstawy do odstąpienia od nałożenia kary.

Po przeanalizowaniu akt sprawy organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 kpa. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, bowiem strona nie uwidoczniła informacji o cenach i cenach jednostkowych oferowanych do sprzedaży produktów.

Kara pieniężna powinna odpowiadać wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. UE L z 1998 r. Nr 80, s. 27) stanowi, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasząca (porównaj w tym

zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012, II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Prezesa UOKiK zastosowanie art. 189f § 2 kpa nie spełnieni również celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym, analizie zgromadzonych w toku kontroli materiałów oraz obowiązujących przepisów, Prezes UOKiK uznaje, iż Pomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym przy uwzględnieniu ustawowych wytycznych wymiaru sankcji wskazanych w art. 6 ust. 3 ww. ustawy oraz wspomnianych wymogów ujętych w celach regulacji. Wymiar kary bierze pod uwagę fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni informacji o cenach 30 partii skontrolowanych wyrobów, cenach i cenach jednostkowych 25 partii skontrolowanych wyrobów, cenach jednostkowych 72 partii skontrolowanych wyrobów. Należy wskazać, że brak cen jednostkowych stwierdzono w stosunku do wszystkich poddanych ocenie wyrobów objętych obowiązkiem uwidaczniania cen jednostkowych. Organ drugiej instancji wskazuje, że cena jednostkowa jest podstawowym kryterium obiektywnej informacji o wartości towaru wyrażonej w jednostkach pieniężnych, szczególnie w kontekście porównania jej z takimi wartościami innych towarów – podobnych, o odmiennych cechach co do marki, producenta, ilości, wzornictwa, poziomu technicznego, itp. Brak uwidocznienia cen jednostkowych przy towarach uniemożliwia kupującym porównanie cen towarów z cenami towarów podobnych, o innej masie, objętości czy długości, a przez to utrudnia kupującym dokonanie optymalnego i właściwego dla nich wyboru towaru, naruszając ich interesy ekonomiczne oraz prawo do rzetelnej informacji o cenie. Natomiast brak cen powoduje, że konsument zostaje pozbawiony całkowicie informacji o cenie wyrobu, który zamierza kupić, a informacja ta została mu zagwarantowana obowiązującymi przepisami.

Pomorski WIIH analizując powyższe przesłanki właściwie wskazał m.in. że cena i cena jednostkowa są jednym z ważniejszych czynników mających wpływ na podjęcie decyzji o zakupie towaru przez konsumenta, powinny więc być prawidłowo uwidocznione w miejscu sprzedaży, ponieważ umożliwia to konsumentom dokonanie oceny i porównanie cen między poszczególnymi produktami i tym samym dokonania świadomego i korzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru. Dlatego też rzetelna informacja o cenie każdego produktu ma bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumenta i ich ochrony. Ponadto organ pierwszej instancji wskazał, iż wziął pod uwagę wielkość obrotów i przychodu, jak również, że przedsiębiorca po raz pierwszy naruszył przepisy ustawy o cenach.

Podsumowując, Prezes UOKiK nie dopatrył się przesłanek do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i uznaje, iż Pomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym, a wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 700 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną. Wymiar kary bierze pod uwagę fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni jednoznacznej informacji o cenie i cenie jednostkowej oferowanych wyrobów.

Niezależnie od powyższego organ drugiej instancji informuje, że kwestia sytuacji materialnej strony wskazana w odwołaniu – może zostać uwzględniona dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej

decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna. Organ drugiej instancji nie ma podstaw do obniżenia wysokości czy odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy, jeżeli stan faktyczny wprost uzasadnia nałożenie kary w określonym przez Pomorskiego WIIH wymiarze.

Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.), który zgodnie z odesłaniem wskazanym w art. 8 ustawy o informowaniu o cenach, znajdzie zastosowanie w niniejszym przypadku, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez organ drugiej instancji oceny, że decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez organ drugiej instancji.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gdańsku w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;

- 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

- 1) [xxx]
- 2) Pomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
- 3) a/a